

เมื่อฟ้อง และถูกฟ้องคดีอาญาในฐานะความผิดฉ้อโกง

มูลเหตุแห่งการฟ้องร้อง

มีสาเหตุมาจากจำเลยได้มีการแสดงเจตนาโดยทุจริตโดยการหลอก ลวง หรือ แสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความซึ่งควรบอกให้แจ้ง และการหลอกลวงดังกล่าวนั้น จำเลยได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากโจทก์ หรือ บุคคลที่สาม หรือทำให้โจทก์หรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือ เอกสารสิทธิ จากการกระทำของจำเลย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จึงเป็น มูลเหตุแห่งการฟ้องคดี

พยานหลักฐานในการดำเนินคดี

กรณีที่เป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดี จะต้องแสดงพยานหลักฐาน คือ

- 1) พฤติการณ์แห่งการหลอกลวงของจำเลย อาจนำสืบพยานบุคคลและพยานเอกสาร เพื่อแสดงถึงพฤติการณ์ของจำเลย
- 2) เอกสารที่จำเลยแสดงข้อความที่เป็นเท็จไม่ตรงต่อความเป็นจริง หรือ ข้อความใด ๆ ที่จำเลยได้ปกปิดไว้
- 3) หลักฐานแห่งทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นที่จำเลยได้รับไป

กรณีเป็นจำเลยที่ถูกฟ้องคดี จะต้องแสดงพยานหลักฐานที่ต่อสู้คดีไว้ในประเด็นต่าง ๆ คือ

- 1) หากต่อสู้ว่าไม่มีเจตนาที่จะหลอกลวง โดยอาจนำสืบพยานบุคคลและพยานเอกสาร เพื่อแสดงถึงพฤติการณ์ของจำเลยที่ไม่ได้มีเจตนาที่จะหลอกลวง
- 2) นำเอกสารที่โจทก์กล่าวอ้างว่าเป็นเท็จมาพิสูจน์และแสดงข้อความดังกล่าวไม่ได้เป็นเท็จและตรงต่อความเป็นจริง และไม่ได้มีการปกปิดข้อความหรือเอกสารใด ๆ

ประเด็นในการฟ้องร้องคดี

กรณีเป็นโจทก์ ประเด็นที่จะฟ้องร้องได้ คือ จำเลยได้มีการแสดงเจตนาโดยทุจริตโดยกระทำการหลอก ลวง หรือ แสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความซึ่งควรบอกให้แจ้ง และการหลอกลวงดังกล่าวนั้น และจำเลยได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากโจทก์ หรือ บุคคลที่สาม หรือทำให้โจทก์หรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือ เอกสารสิทธิ จากการกระทำของจำเลย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จึงต้องฟ้องจำเลยให้รับผิดทางอาญาและเรียกค่าเสียหาย

กรณีเป็นจำเลย ประเด็นที่จะต่อสู้ได้ คือ

- 1) จำเลยไม่มีเจตนาที่จะหลอกลวงโจทก์หรือบุคคลที่สาม หรือ มีเจตนาจะให้โจทก์และบุคคลที่สามได้รับความเสียหาย
- 2) เอกสารและข้อความดังกล่าวไม่ได้เป็นเท็จและตรงต่อความเป็นจริง และไม่ได้มีการปกปิดข้อความหรือเอกสารใด ๆ จำเลยไม่ต้องรับผิดตามฟ้องโจทก์

อายุความ ในการแจ้งความร้องทุกข์ฟ้องร้องดำเนินคดีมีอายุความ 3 เดือน

การดำเนินคดีอาญา ในเรื่องฉ้อโกง โจทก์สามารถดำเนินคดีได้ 2 ทางคือ

- 1) แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและ
- 2) เป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีเอง

กรณีเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีเอง โดยไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน กฎหมายกำหนดให้ศาลจะกำหนดนัดไต่สวนมูลฟ้องก่อน ว่าคดีมีมูลหรือไม่

ขั้นตอนในการดำเนินคดีในไต่สวนมูลฟ้องและในชั้นพิจารณาในศาลชั้นต้น สามารถดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

- 1) กรณีเป็นโจทก์ฟ้องคดี จะต้องแต่งตั้งทนายความเพื่อจัดทำคำฟ้องและยื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดี ในเบื้องต้นศาลจะกำหนดวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง เมื่อถึงวันนัดไต่สวนมูลฟ้องทนายโจทก์จะต้องนำพยานเข้าสืบและเบิกความต่อศาล

กรณีเป็นจำเลยจะต้องแต่งตั้งทนายความเพื่อถามค้านพยานโจทก์ในวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง เพื่อทำลายน้ำหนักพยานโจทก์

- 2) เมื่อมีการไต่สวนตามข้อ 1) แล้วเสร็จ ศาลจะกำหนดวันนัดฟังคำสั่งว่าที่โจทก์นำพยานเข้าสืบในชั้นไต่สวนมูลฟ้องนั้น มีข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลจะประทับรับฟ้องหรือไม่ โดยในวันนัดฟังคำสั่ง ศาลจะมีคำสั่งได้ 2 กรณี

2.1. ศาลมีคำสั่งประทับรับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณา

2.2. ศาลมีคำสั่งไม่ประทับรับฟ้องโจทก์ คดีเป็นอันยุติ ส่วนโจทก์จะอุทธรณ์หรือฎีกาหรือไม่ เป็นหน้าที่ระหว่างโจทก์กับศาล

- 3) เมื่อศาลมีคำสั่งตามข้อ 2.1) แล้ว ศาลกำหนดวันนัดพร้อม เพื่อสอบคำให้การจำเลย และกำหนดวันนัดสืบพยานโจทก์ , จำเลย ซึ่งในวันนัดพร้อมนี้ จำเลยซึ่งในฐานะจำเลยตามกฎหมาย จะต้องไปศาลเพื่อให้การว่าจะรับหรือปฏิเสธ หากปฏิเสธ ต่อไป เป็นหน้าที่ทนายความดำเนินคดีแทนจำเลย

- 4) ในวันนัดพร้อมเพื่อสอบคำให้การตาม ข้อ 3) จำเลยในคดีอาญาที่ศาลประทับฟ้องคดีไว้พิจารณา จะต้องยื่นขอปล่อยตัวชั่วคราวต่อศาล (ประกันตัว) กฎหมายกำหนดไว้ว่า ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 ประกอบ มาตรา 111 กรณีของท่านมีอัตราโทษอย่างสูงไม่เกิน 1 ปี จะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน แต่ก่อนปล่อยท่านจะต้องสาบานว่า จะมาศาลตามที่ศาลนัดหรือเรียก ในคดีอาญาจำเลยจะต้องมาศาลทุกนัดพิจารณา เพราะกฎหมายกำหนดไว้ให้มีการสืบพยานต่อหน้าจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172
- 5) เมื่อถึงกำหนดวันนัดสืบพยานโจทก์ และกำหนดวันนัดสืบพยานจำเลย ทนายโจทก์ ทนายจำเลย จะต้องเดินทางไปศาลเพื่อนำพยานเข้าสืบและเบิกความต่อศาล เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่อศาล และถามค้านพยานอีกฝ่ายเพื่อทำลายน้ำหนักพยานอีกฝ่าย
- 6) เมื่อสืบพยานโจทก์จำเลยเสร็จสิ้นแล้ว ศาลจะกำหนดวันนัดฟังคำพิพากษา ก่อนถึงวันนัดฟังคำพิพากษาทนายแต่ละฝ่ายจะจัดทำคำแถลงการปิดคดี เพื่อชี้ให้ศาลเห็นถึงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่นำมาสืบและแสดงต่อศาลในชั้นสืบพยานโจทก์จำเลย เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาให้ฝ่ายตนเป็นฝ่ายชนะคดี
- 7) ในวันนัดฟังคำพิพากษา ทนายจะต้องเดินทางไปศาล เพื่อฟังคำพิพากษา เมื่อศาลมีคำพิพากษาอย่างไรแล้ว หากคู่ความฝ่ายใดยังไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ทนายอาจใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาต่อไป
- 8) ในคดีความผิดฐานฉ้อโกงนี้ เป็นความผิดต่อส่วนตัว ทางฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยสามารถเจรจาหรือทำความตกลงกันได้ ถ้าทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้ไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ๆ แล้วโจทก์ถอนฟ้องคดี คดีอาญาระงับเพราะผู้เสียหาย โจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีอาญากับจำเลย

ในชั้นพิจารณาของศาลชั้นต้น

ระยะเวลาในการต่อสู้คดีในศาลชั้นต้น ใช้เวลาพิจารณาพิพากษาประมาณ 1 ปี

ระยะเวลาในศาลอุทธรณ์ ใช้เวลาพิจารณาพิพากษาประมาณ 1-2 ปี (ถ้ามี)

ระยะเวลาในศาลฎีกา ใช้เวลาพิจารณาพิพากษาประมาณ 1-2 ปี (ถ้ามี)